

Overweging bij Lucas 22: 1-23

28 maart 2024, Witte Donderdag

Ds. Dick Sniijders

Gemeente van Jezus Christus,

Wie doet er nou zoiets?

Het gaat mijn voorstellingsvermogen te boven.

Waar denk ik aan?

Een oorlog beginnen; met legers een andere soevereine staat binnenvallen.

Het woongebied van een ander volk totaal vernietigen.

Liegen, bedriegen, oplichten, nepnieuws verspreiden.

Een ander mens kleineren omdat het kan, omdat je denkt dat je slimmer bent, meer geld hebt, een betere baan of opleiding, hoe dom dat ook is.

Een ander mens misbruiken voor je eigen verlangens.

Iemand doodmaken.

Dat doe je toch niet!

Leven en laten leven.

We zijn geboren om elkaar te helpen.

En toch gaat het er in de wereld heel anders aan toe.

Kinderen pesten elkaar op school; bejaarden pesten elkaar in het bejaardenhuis en in de tijd daartussen en op de plaatsen daarbuiten is het niet veel beter.

Ook in de kerk kan het onveilig aanvoelen.

We maken elkaar het leven moeilijker dan nodig is.

We nemen elkaar de maat.

Mensen hebben niet genoeg aan zichzelf; ze leunen op de energie van een ander.

Als Jezus tegen zijn leerlingen zegt dat een van hen Hem zal uitleveren, vragen zij zich ook af: Wie doet er nou zoiets?

Wat gaat er dan in je om?

Daarover is uitgebreid nagedacht in de geschiedenis.

Zo zien we in de film Jesus Christ Superstar een Judas die bang is voor de ontwikkelingen.

Hij ziet de beweging rond Jezus uit de hand lopen en in zijn optiek heeft Jezus last van grootheidswaan.

In het Evangelie volgens Judas, een gnostisch geschrift dat een aantal jaren terug verkruimeld in snippers is teruggevonden en dat is gereconstrueerd, wordt de overlevering door Judas gezien als een goddelijke opdracht.

Judas zou de enige leerling zijn geweest die het goed begrepen had.

Dat is helemaal niet zo'n gekke gedachte, want Jezus zegt in het evangelie immers ook: 'De Mensenzoon moet heengaan zoals het voor Hem bepaald is.'

Het tweede deel van deze uitspraak: 'Maar wee de mens die Hem zal uitleveren', wordt dan maar vergeten.

En waarom zou Judas dat dan doen?

Lucas, de evangelist, stelt eenvoudig dat Satan bezit nam van Judas.

Was Judas dan zichzelf niet?

Zo zichzelf niet zoals er in het Bijbelboek Exodus staat dat God het hart van farao verhardde, God maakt dat farao niet wil toegeven.

Konden Judas en farao niet anders of kwam juist zo hun diepste intentie aan het licht?

En hoe zit het dan met de hogepriesters en de schriftgeleerden die Jezus willen doden?

Ze zoeken naar een goede gelegenheid, want ze op hun beurt bang voor de reactie van het volk.

Ze zoeken een goed moment.
Als even niemand oplet.
Als er chaos en verwarring is.

Judas zorgt voor de verwarring.
Hij komt later met een groep soldaten mee, en loopt dan op Jezus af om Hem te kussen.
Dat is verwarrend.
Komt hij als vriend of als vijand?
En Jezus heeft hem door.
Hij zegt tegen hem: 'Judas, verraad je de Mensenzoon met een kus?'

Het schijnt dat het in die tijd niet gebruikelijk was om elkaar bij het begroeten te kussen.
Behalve als je tot de intieme familiekring behoorde.
Dan gaf je elkaar een kus op de mond.
En Jezus noemt in het evangelie zijn leerlingen zijn broers en zussen.
En later begroeten de leden van christelijke gemeenten elkaar als broers en zussen met de heilige kus.
De apostel Paulus noemt deze verschillende keren in zijn brieven.
'Groet elkaar met de heilige kus,' schrijft hij.
Een teken van verbondenheid, van intimiteit, van vertrouwen en betrouwbaar zijn.
Judas zal naar Jezus gaan om Hem te kussen.

Daar zit wat mij betreft de pijn.
Iemand die zich voordoeft als een vriend, een broeder of zuster, een bondgenoot, iemand bij wie je je veilig kunt voelen, maar die je uiteindelijk in de steek laat en verraadt.
Misbruik doet pijn.
Verraad doet pijn.
Geweld doet pijn.
Onderdrukking doet pijn.
Discriminatie doet pijn.
Een kleinerende opmerking doet pijn.
Verkrachting doet pijn.
Verlaten worden doet pijn.
Niet gezien worden in het gezin, onder vrienden, in teams, onder volksgenoten.

Wie doet er nou zoiets?
Ik en vermoedelijk nog een paar anderen hier.
Ik schiet tekort in de verwachtingen die anderen van me hebben en die ik misschien zelf ook heb.
Ik ben beperkt in wat ik aankan, fysiek en mentaal, beperkt in tijd, beperkt in kennis, vaardigheden en begrip.
Ook beperkt in begrip voor anderen, begrip van grenzen, begrip van motivaties.
Soms ben ik te traag of te lui om actie te ondernemen.
En soms ben ik te vlug; te vlug in mijn mening of mijn oordeel.
Dan denkt een ander van mij: wie doet er nou zoiets?

Als we het dan alleen niet af kunnen,
is het goed om te denken aan hoe Jezus dingen deed en aan wat Hij heeft gezegd.
'Eet het brood, drink de wijn en denk aan Mij,' zegt Jezus.
Zijn leven is een leven waartegen we ons kunnen spiegelen.
Een leven midden in onze wereld; geen hemels paradijs waarin iedereen het goede met een ander voorheeft.
Onze wereld van winstbejag, van machtswellust, van doodsangst, van onwetendheid en verdriet.

De wereld zoals we die kennen.

Een wereld waarin we ons kunnen laten raken en corrigeren door wat over Jezus wordt verteld,
en als we naast elkaar staan en brood en wijn samen delen, denken we aan Hem, opdat er vrede is.
Vrede onder elkaar en vrede in ons hart.

Zo zal het zijn.